

Vilniaus reformatų žinios

Daryk, kas teisu ir gera VIEŠPATIES akyse, idant tau sektųsi /Išt 6,18/

2005m. balandis

Nr.3/59

Tikrasis pamatas

Atėjęs į Pilypo Cezarėjos apylinkes, Jėzus paklausė savo mokinius: "Kuo žmonės laiko Žmogaus Sūnų?" Jie atsakė: "Vieni Jonu Krikštytoju, kiti Eliju, kiti Jeremiju ar dar kuriuo iš pranašų". Jis vėl paklausė: "O kuo jūs mane laikote?" Tada Simonas Petras atsakė: "Tu esi Mesijas, gyvojo Dievo Sūnus!" Jėzus jam tarė: "Palaimintas tu, Simonai, Jonos sūnau, nes ne kūnas ir kraujas tai tau apreiškė, bet mano Tėvas, kuris yra danguje. Ir aš tau sakau: tu esi Petras - ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią, ir pragaro vartai jos nenugalės. Tau duosiu dangaus karalystės raktus; ką tu suriši žemėje, bus surišta ir danguje, ir ką tu atriši žemėje, bus atrišta ir danguje". Tuomet Jis griežtai įsakė savo mokiniams niekam neskelbti, kad Jis yra Mesijas". /Mt 16, 13-20/.

Jėzus užbaigė savo veiklą Galilėjoje. Jis parengė savo mokinius Jeruzalės įvykiams. Buvo reikalinga vienuma išsikalbėti su mokiniais. Jėzus bandė rasti tokią vietą prie Tyro ir Dekapolyje. Nepavyko. Dabar Jėzus pasitraukė su savo mokiniais prie Hermono kalno, kur išteka Jordanas, Cezarėjos apylinkėse. Čia jie rado ramią vietelę. Jėzus klausė mokinius, kuo žmonės jį laiko. Mokiniai atsakė, kad žmonės kalba įvairiai. Dažniausiai sako, kad Jis yra Jonas Krikštytojas, prisikėlęs iš numirusių, pranašas Elijas ar vienas iš pranašų. Mokiniai pasakė, ką žmonės kalba iš gerosios pusės. Neigiamų kalbų jie visai neminėjo. Mes žinome iš Evangelijų, kad fariziejai ir sadukėjai laikė Jėzų visų blogybių skleidėju, net pačiu velniu. Geriausi žmonių atsiliepimai buvo, kad Jėzus yra pranašas. Nė vienas neišpažino Jo Mesiju. Mūsų laikais, XX šimtmetyje, dauguma žmonių ir mokslininkų pripažįsta Jėzų genijumi, krikščionybės steigėju, didžiausiu mokytoju. Tuo manoma, jog Jėzui pripažįstama didžiausia garbė. Su vardais nesivaržoma, Jis vadinamas Išganytoju ir Gelbėtoju. Kas išpažįsta Jį Tėvo siųstuoju į pasaulį, paskutiniu ir vieninteliu, pačiu Dievu?

Jėzus nepasitenkino tuo, ką žmonės apie Jį kalbėjo. Jis klausė mokinių, kuo **jie** Jį laiko. Petro atsakymas, visų mokinių vardu, buvo visai kitoks negu minėti žmonių atsakymai. "Tu esi Kristus, Sūnus gyvojo Dievo". Tai reiškė: "Tu esi Kristus – Mesijas – Dievo Pateptasis karalius, Pranašas, Kunigas". Mokiniai išpažino Jėzų Viešpačiu, o save ir visus kitus tik tarnais. Tuo pasibaigė **Senajo Testamento sandora** ir prasidėjo Kristaus surinkimo laikas. Šis Petro išpažinimas yra didžiausias posūkis Izraelio istorijoje ir žmonijos likime. Šiuo išpažinimu gimė **Naujojo Testamento surinkimas**. Žmonijoje prasidėjo *naujas gyvenimas, kurio ir pragaras nenugalės*. Mokiniai tą ne tik manė, bet ir tikėjo, ir savo širdyse jautė – **Jis yra Viešpats, o jie Jo sekėjai**.

Jėzus pabrėžė, kad tą *išpažinimą mokiniams davė dangišskasis Tėvas*. Jėzaus didybę mokiniai suprato ne iš savęs, bet iš Dievo malonės. Izraelio tauta to nesuprato. Tik vieni Jėzaus mokiniai žinojo Jį tokiu esant.

Metodistų kunigas Kostas Burbulys /1903 – 2002/

Iš **Paskutinės Kosto Burbulio knygos**

Gegužės pirmąjį sekmadienį - gegužės 1 d. - švęsimė MOTINOS DIENĄ

Viktorija Rabikauskaitė, Jonavos Jeronimo Ralio vid.mokyklos septintokė, pernai metais LBD moksleivių konkursui “Biblija Jėga” atsiuntė įdomų rašinėlį apie motinos ir Dievo meilę - ”Saulės zuikutis“. Motinos dienos proga spausdiname.

Saulės zuikutis

Jūs – pasaulio šviesa... /Mt 5:14/

Vieną ankstų ankstų vasaros rytą, su pirmaisiais saulės spindulėliais po žemę išsibėgiojo šimtai saulės zuikučių. Jų smagus juokas tuoj pažadino paukščius, kurie savo giesmelėmis ėmė sveikinti artėjančią dieną. Saulės zuikučiai žvilgčiojo į namų langus ir, švelniai kutendami vaikų skruostukus, žadino juos, kad šie atsikeltų linksmi ir žvalūs. Zuikučiai padėdavo gėlytėms išskeisti savo žiedelius, stebėjo mažus paukščiukus, kad šie neiškristų iš savo lizdelių ir darė dar daug daug gerų darbų.

Taigi, visi seniai jau buvo pabudę, ir tik vienas mažas Saulės zuikutis, susirietęs į kamuoliuką, vis dar snaudė...

- Mažyli, laikas keltis,- švelniai apkabinusi savo šiltais spinduliais žadino mama Saulė.

Bet Saulės zuikutis tik pasimuistė ir dar labiau susisuko į kamuoliuką – jis visai nenorėjo prabusti.

- Laikas, laikas, tinginiuk, kelkis, - žadino jį saulutė, - aš jau aukštai pakilau.

Bet Saulės zuikučiui taip norėjosi dar pamiegoti, kad jis nusprendė kur nors pasislėpti nuo mamos Saulės. Iš pradžių jis palindo po dideliu šalpusnio lapu, bet Saulės spindulėliai jį ten surado. Tada Saulės zuikutis pasislėpė tamsioje seno namo palėpėje. Bet ir čia prasiskverbusi saulės šviesa neleido jam miegoti.

- Kur gi man pasislėpti nuo tos šviesos? - niurnėdamas žvalgėsi į šalis zuikutis. Staiga netoli miško takelio jis pamatė įėjimą į tamsų urvą.

-Štai kur Saulė manęs niekada neras! - apsidžiaugė jis ir šmurkštelėjo į tamsą.

- Dabar tai ligi soties prisimiegosiu... - nusižiovavo Saulės zuikutis ir pasiražęs vėl bandė užsnūsti. Bet netrukus jis išgirdo, kad šalia jo kažkas gailiai suverkšleno: “Chi,chi, chi...” Jis greit apšvietė savo šviesa olą ir pamatė kamputyje susigūžusį mažutį zuikutį. Ne, ne saulės zuikutį, o tikrą tikriausią, pilką, dviem ilgomis ausimis ir striuka uodegėle zuikutį...

-Ko tu verki?- paklausė jo Saulės zuikutis.

-Aš...ih...no...norėjau pasislėpti nuo ma...mamos ir dabar nežinau, kaip ją surasti, - atsakė kukčiodamas pilkasis zuikutis.

-Neverk,- bandė padrašinti mažylį Saulės zuikutis, – aš tau padėsiu susirasti mamą.

-Nieko tu nepadėsi, - dar garsiau ėmė raudoti pilkais zuikutis, - pažvelk į save, tu juk pats vis blanksti ir blanksti, tuoj visai užgesi...

Ir tikrai, Saulės zuikučiui buvo kažkas negerai. Jis po truputį tamsėjo. Dabar rimtų rimčiausiai išsigando ir jis pats. Staiga jis suprato, kad bandydamas pasislėpti nuo mamos Saulės, jis liko be jos šviesos, ir tai reiškė, kad dabar labai labai greitai jis gali visai išnykti.

-Palauk aš tuoj sugrįšiu! – sušuko Saulės zuikutis ir strimgalviais šoko bėgti iš urvo pas savo mamą Saulę.

- Tuk, tuk... Tuk, tuk, - garsiai plakė jo širdutė, - kad tik suspėčiau, kad tik suspėčiau!

Labai susijaudinęs skubėjo Saulės zuikutis. Tame niūriame, tamsiame urve jis švietė visai silpnai, todėl skubėdamas ir blogai matydamas užkliuvo už didelio, kieto grumsto, gulėjusio ant žemės. Jis pargriuvo ir skaudžiai užsigavo. Tačiau jam nebuvo kada galvoti apie skausmą, tad jis greit pašoko ir nubėgo tiesiai į šviesą, kuri jau ryškėjo urvo angoje.

-Spėjau! – atsiduso Saulės zuikutis, kai švelni šviesa apglėbė jo gležną kūnelį ir pakėlė prie mamos Saulės.

-Aš vėl galiu šviesti, - linksmai suspurdėjo jis mamos glėbyje, - aš vėl ryškus ir spindintis.

-Taip, mažyli, - tarė susirūpinusi mama Saulė, - tu vėl ryškus, bet ateičiai pasistenk atsiminti, kad tu gali šviesti tik tuomet, kai esi šalia manęs, nes be manęs tu užgesi. Saulės zuikutis atsiprašė mamos už savo neatsargumą ir, papasakojęs jai apie pasiklydusį urve tikrą zuikutį, prašė leisti eiti surasti jo mamą. Mama Saulė tik paglostė savąjį mažyli ir išleido... Dabar, pabuvęs taip arti savo mamos, Saulės zuikutis švietė itin ryškiai, todėl jis greit surado pilkojo zuikučio mamą, kuri pamiškėje labai susijaudinusi kilnojo tankius paparčio lapus ieškodama savojo mažylio.

-Aš žinau, kur jis, - pasakė Saulės zuikutis, - sekite paskui mane, aš jus pas jį nuvesiu. Greit jie pasiekė tamsų urvą.

-Ačiū tau, Saulės zuikuti, - dėkojo pilkasis mažylis, glausdamasis prie savo mamos, - aš daugiau niekada nuo jos nebesislėpsiu...

-Ir aš nesislėpsiu...- pagalvojo Saulės zuikutis, - juk aš galiu padėti kitiems tik tuomet, kai esu šalia savo mamos.

Taip ir mes, vaikai, galime šviesti gerais darbais kitiems žmonėms tik tuomet, kai esame šalia Mylinčio Dievo, šalia To, kuris yra šviesa ir viso gėrio šaltinis.

Viktorija Rabikauskaitė, 11 m.

Sentikiai

Vilniuje taikomosios dailės muziejuje (Arsenalo 3a) nuo kovo 10 d. iki birželio 11 d. veiks labai įdomi paroda "Baltijos šalių sentikių kultūra: ikonos, knygos, bažnytinio giedojimo tradicijos". Tai pirma paroda, supažindinanti su sena ir turtinga Baltijos šalių sentikių (oficialus pavadinimas – senųjų stačiatikių pomorų) Bažnyčios kultūrine tradicija. Parodą sumanė ir rengė Rusų kultūros centras ir Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto Kultūrinių bendrijų studijų centro darbuotojai, talkino Lietuvos dailės muziejaus ir Vilniaus universiteto specialistai, sentikių bendruomenės iš Vilniaus, Rygos, Daugpilio, Rezeknės ir kt. Parodoje eksponuojama beveik 300 kūrinių, surinktų iš Lietuvos dailės muziejaus, Lietuvos nacionalinio muziejaus, Lietuvos nacionalinės M.Mažvydo bibliotekos, Latvijos dailės muziejaus, Latvijos istorijos muziejaus, Varmijos ir Mozūrijos muziejaus (Lenkija) fondų, minėtų sentikių bendruomenių, privačių rinkinių: senosios ir naujosios ikonos, metalinės ikonėlės ir kryžiai, rankraštinės ir spausdintos knygos, bažnytiniai reikmenys, drabužiai, fotografijos ir kt., liudijantys apie savitą sentikių kultūrą. Su sentikių giedojimo tradicija parodos lankytojai gali susipažinti ne tik apžiūrėdami puošnius ranka rašytus giesmynus, bet ir klausydamiesi giesmių įrašų. Bažnytiniam ir namų giedojimui bus skirti du vakarai.

Rusų sentikių etninė mažuma Baltijos šalyse gyvena nuo XVII a. antros pusės, kai dalis rusų stačiatikių tikėjimo Bažnyčios narių pasipriešino patriarcho Nikono vykdytai liturgijos reformai, patyrė caro valdžios represijas, ypač valdant carui Petru I (prisiminkime rusų tapytojo Vasilijaus Surikovo paveikslą "Bojarinė Morozova"), buvo persekiojami, ir, ieškodami prieglobsčio, apsigyveno kaimyninėse Lietuvos ir Lenkijos bei Švedijos valstybėse, kuriose vyravo religinė tolerancija. Čia jie statėsi savo maldos namus, kūrė religines bendruomenes ir vienuolijas, uoliai saugojo savo senąjį tikėjimą, tradicijas, apeigas. Baltijos regiono sentikių bendruomenėse iki šiol su didele pagarba ir meile puoselėjama ikonų tapyba, perrašomos ir saugomos knygos, palaikoma sentikių ženklinio giedojimo tradicija. (Melodijos sentikių giesmynuose užrašomos senaisiais žymenimis – kabliais, todėl ir giedojimas vadinamas ženklinis arba kablinis giedojimas). Sentikiai nepriėmė daugiabalsio giedojimo, natų rašymui nenaudoja penklinės. Sentikių

maldos namų ikonostasas skiriasi nuo stačiatikių: už ikonostaso nėra dvasininkams skirtos erdvės, nes Baltijos šalyse gyvena sentikiai bepopiai. Kai XVII a. viduryje atskilo nepriimantys reformų stačiatikiai, prie jų neprisijungė nė vienas vyskupas, jie liko be aukštosios hierarchijos. Maldos namų rytinėje sienoje keliomis eilėmis sukabinamos ikonos, kartais net iki 100 įvairaus dydžio, - tai ir yra ikonostasas*. Prieš jį įrengiamas paaukštinimas – soleja, ant kurio per pamaldas stovi dvasios tėvas, skaitovai ir giedotojai. Prieš ikonostasą statomas medinis, tapyba dekoruotas kryžius, ant specialaus stovo – analojaus - dedama senaisiais rašmenimis ranka perrašyta puošni Evangelija. Jų visų viršeliai metalu kaustyti su nukryžiavimo scena centre ir keturių evangelistų atvaizdais kampuose. O per pasninką naudojamos knygos yra beveik nedekoruotos. Iki pat XX a. vidurio sentikiai išlaikė rankraštinų knygų tradiciją, taip išreikšdami pagarbą praeičiai. Atsiskyrimo nuo stačiatikių priežastys buvo ne tik noras išlaikyti tradicinę senąją liturgiją, bet ir priekaištai, kad reformuotojai iškreipė Bažnyčios Tėvų ir Visuotinių Susirinkimų raštus, kryžiaus ženklas daromas nebe trimis, o dviem pirštais, bažnytinėje maldoje nebeminimas Dievo Sūnaus vardas, pakeista eucharistijos indų forma ir t.t.

Lietuvoje pirmieji sentikiai apsigyveno 1679 metais, pirmoji bendruomenė susikūrė Anykščių rajone, Girelėje 1709 metais. Šiuo metu Lietuvos Senoji Pamario cerkvė (toks tikslus Lietuvos sentikių Bažnyčios pavadinimas) turi apie 37 bendruomenes, 50 maldos namų, kuriuose nors kartą per metus meldžiasi apie 50 tūkst. tikinčiųjų, jai vadovauja Aukščiausioji Sentikių Taryba, įsikūrusi Vilniuje. Iš seniausių bendruomenių iki dabar išliko: Rimkų (Jonavos raj.) sentikių religinė bendruomenė, įsikūrusi 1715 m.; Poežercų (Anykščių raj.) - 1725 m.; Minaukos (Zarasų raj.) - 1735 m.; Stalnioniškio (Vyžuonų seniūnija, Utenos raj.) - 1742 m. Prie cerkvių veikia sekmadieninės vaikų mokyklos. Sentikiai, kaip ir reformatai, priskiriami Lietuvos tradicinėms konfesijoms ir yra valstybės remiami.

*ikonostasas – graikiškos kilmės žodis, eikon – atvaizdas, stasis – stovėjimo vieta.

“V.r.ž.” inf.

Kas tai zenbudizmas?

Lietuvoje daugėja žmonių, išpažįstančių netradicines religijas, tikėjimus, kurie nebūdingi mūsų kraštui, parsivežti iš kelionių į rytų šalis. Tai įvairios budizmo atmainos, krišnaizmas, bahajai. Jos nėra oficialiai užregistruotos Teisingumo ministerijoje, bet dauguma siekia valstybės pripažinimo, steigia savo centrus įvairiuose Lietuvos miestuose. Daugiausia – Vilniuje, bet nemažai yra ir toleranciniu atžvilgiu palankiausiuose regionuose - Biržuose, Klaipėdoje.

*“Literatūros ir meno” interneto puslapyje žurnalistė Agnė Biliūnaitė klausinėjo žinomą žurnalistą Vilniaus zen centro abatą Rytį Juozapavičių apie tai, kas buvo pirmieji zen piligrimai Lietuvoje, kaip gatvėje atskirti zenbudistą ir kodėl liaudyje plinta modifikuotas “**dzin**budizmo” terminas, t.y. žmonės, kuriems į viską nusisipjaut.*

Zen budizmo mokykla gimė Kinijoje 526m., jos tėvas ir motina buvo Bodhidharma, kuris pavadino tai Čan. Vėliau šio judėjimo bacilomis užsikrėtę japonų vienuoliai mokyklą pakrikštijo Zen vardu, o Korėjoje – Song. Masinis zenizmas Europoj ir Amerikoj prasidėjo kartu su bitnikais ir hipiais – gėlių vaikais. Kiekvieno ilgaplaukio apaštalas ir lentynų puošmena buvo dėdės Suzukio knygos, kainavę pigiau nei motociklai... Taip judėjimas po truputį priartėjo prie Marijos žemės, kurioje jau seniai plevėsavo zen budizmo vėliavėlė.

Ką reiškia tas burtažodis Zen?

Zen iš esmės yra dvasinės pratybos, dvasinių pratybų forma, kurios būtinos žmogui, ieškančiam prasmės. Dalai Lama yra sykį pastebėjęs, kad žmogui ypatingai svarbus prasmės klausimas, kodėl mes gyvename? Ką mes darome? Kokią tai turi kitą, didesnę prasmę? Jeigu žmogus kelia tokį klausimą, jis neišvengiamai keliauja prie zen. Kalbininkai vartoja forma dzen, bet Ryčio Juozapavičiaus nuomone, yra įsivėlusį klaidą dėl neigiamos rusų kalbos įtakos. *Ar anksčiau Lietuvoje buvo tikrų zenbudistų?* R. Juozapavičius sako, kad jie jaučiasi pirmaisiais zenbudistais ir turi teisę pavadinti šią religiją taip, kaip jie to nori: zen, o ne dzen, nors enciklopedijoj yra dzen pavadinta... (*Dzenbudizmas – susikaupimas, mąstymas, budizmo kryptis* – LTE).

Esminį klausimą "Kas aš?" Buda sprendė sėdėdamas po Bho medžiu šešerius metus, o Bodhidharma uoloje meditavo devynerius metus. "Kas aš esu?" – tas klausimas lydi visus. Kodėl mes dirbame, kodėl mes kuriame šeimą? Gyvename, kasdien valgome, einame į darbą. Ką darome? Kokia to prasmė? Kodėl, kodėl, kodėl? Klausimo kėlimas jau yra pirmas žingsnis į kažkokia dvasines pratybas. Klausimus "Kas aš?", "Iš kur aš atėjau?" – reikia nuolat iš naujo užduoti, turint omeny, kad mano kūnas laikinas, visos ląstelės pasikeičia, miršta per septynerius metus. Tarkim, asmenybę, identitetą sudaro eilė atsiminimų. Bet jie irgi keičiasi, kuo toliau, tuo daugiau viską užmirštam. Kas lieka atmetus visą tai? Esminis klausimas. Ir tą klausimą iškelus, protas tarsi nuščiūva, tarsi tampa bejėgis. Būtent ta proto būseną yra pati savaime didelė vertybė. Ji teikia energijos ir įžvalgų. Ji duoda progos patirti intuicijos supratimų. Supranti apie santykius su žmonėmis, teisingą situaciją, teisingą veiksmą. Taip trumpai į klausimą, kas yra zen atsako Rytis. Ir proto klausimas "Kas aš esu?" – yra labai svarbus, jį reikia išlaikyti, neužtenka kartkartėmis savęs paklausti. Reikalingos pratybos, reikalingi nusilenkimai, sėdėjimas, giesmės, atsiskyrimai kartą per mėnesį zen centre, vykimas į vasaros "kiolče" – ilgesnį meditacinį atsiskyrimą. Ieškojimas tų progų, kurias išnaudoji ilgesniam klausimui, sėdėjimui. Tie meditaciniai sėdėjimai, nusilenkimai, giesmės nušlifotos per tūkstančius metų, visa tai veikia sąmonę, nori tu to ar nenori. Tai štai zen yra šių pratybų visuma.

Į klausimą, kaip tokiame krikščioniškame, o ne budistiškame krašte atsirado zenbudizmo pasekėjų, kuo zenbudizmas yra patrauklesnis už krikščionybę, Rytis atsakė, kad būti lietuviu savaime nereikia, kad turi būti krikščionis, katalikas. Jis sako, kad augo Viršuliškėse, niekas iš šeimos nevaikščiojo į katalikų bažnyčią. Jam neteko susidurti su katalikais, tik kartais, giminių vestuvėse arba laidotuvėse. Tai buvo siaubingai nykūs kunigai. Atsitiktinai perskaitė katalikų kunigo, Amerikos išeivio Juozo Girniaus knygą "Žmogus ir Dievas" (ar "Žmogus be Dievo"). Ją perskaitęs suvokė, kad tikėjo, jog Dievo nėra, tik nežinojo. Tie, kurie tiki, kad Dievas yra, jie taip pat tiki, o ne žino. Lygiai taip pat, kaip ir tie, kurie sako, kad Dievo nėra, nes jie taip pat negali įrodyti, jie taip pat tiki. Katalikai neturi moralinės teisės sakyti, kad lietuviai tradiciškai yra katalikai. Mano aplinkoj nebuvo katalikų, mano aplinkoj buvo komjaunuoliai bedieviai. O Zen atsirado paprastai: kaip ir kiekvienas jaunas žmogus, Rytis kėlė sau klausimą apie gyvenimą. Kodėl aš gyvenu? Jauni žmonės dažnai savęs to klausia. Taigi ieškojo atsakymo, skaitė Naująjį Testamentą, norėdamas išgirsti krikščionių Dievo Žodį, senąją slavų kalbą (tik tokią Bibliją gavo), ir nelabai suprato, bet neatsirado nė vieno kataliko, kuris būtų paaiškinęs. Sutiko zenbudistą, lenką Andrzejų Czerneckį, sužavėjo pati asmenybė, jo labai įdomi doktrina, pradėjo praktikuoti. Pats budizmas, ne tik zen, gilinasi į tai, kokia yra žodžių dviprasmybė, mokymo perdavimo trūkumai. Zen tradicija niekina rėmimąsi knygomis, raštais ir mokymais. Tai žavi jaunimą. Rytis jau keturiolika metų praktikuoją zenbudizmą. Dabar zen ir pratybas suvokia kitaip, negu tada.

Į žurnalistės A.Biliūnaitės klausimą, kodėl Rytis yra abatas, jis atsakė, kad jis nėra vienuolis, turi šeimą, nors pats žodis pasiskolintas iš vienuolių – vienuolino vyresnysis. Jis yra abatas – vyriausias administratorius, bendruomenės išrinktas ir mokytojas, kuruojančio juos, patvirtintas. Žmogus atsakingas už centro reikalus. Mokykla yra Korėjos budizmo, ne Japonijos. Japonijos – daugiau išorinės priežiūros meditacijos metu. Vienuolis vaikšto su pagaliu ir prižiūri – jeigu judi – trenkia per kuprą. Korėjietiška – daugiau savidisciplinos. Na, taip pat ir sulietuvėjimo yra... Gieda kitaip. Atliekamos korėjietiškos giesmės turi savotišką, lietuvišką skambesį. Tekstas visame pasaulyje korėjietiškas, bet kiekviena tauta savaip intonuoja. Nusilenkimus prie altoriaus irgi daro kitaip, nors esmė ta pati, korėjietiška. Drabužiai, bendros taisyklės. Viskas ištobulinta per tūkstančius metų: sėdėjimas būtent keturiasdešimt minučių lotoso poza, drabužiai pilki, nes pilka spalva neblaško, drabužiai tokie, kad tampa belyte būtybe – skirti sunaikinti natūralias žmogaus formas. Visi atrodo kaip maišai, todėl minčių apie kūną lieka mažiau. Juk ir kunigų drabužiai asekualūs. Visa tai skirta sėkmingam meditavimui.

Kokie žmonės ateina į zen centrą? Rytis sako, kad daugiausia – inteligentai, daug skaitantys, ieškantys tikėjimo. Zen – intelektualus dalykas. Turi būti gan daug perskaitęs, kad susidomėtum visiškai antiintelektualine tradicija. Paprasti žmonės nesupranta, kas yra zen. Zenbudizme, skirtingai nuo krikščionybės, nėra apaštalavimo. Mums ne visiškai nusispjaut, ar dar kas išsigelbės, ar ne, bet žmogus turi turėti stiprias paskatas. Ir geriausiai mokymą išgirsta tas, kurio sąmonė pasiruošusi. Eiti į gatvę ir kabinėtis prie praeivių – nesąmonė. Nuo seno laikomasi gero tono – bandoma atšaldyti entuziastus. Žmonės ateina patys. Pradedantis vienuolis yra nuolat žeminamas. Sunkiais darbais siekiama, kad atsikratytų žemų intencijų. Ar jūsų centras susiduria su problemomis? Stengiamės spręsti patys, bet jaučiamės diskriminuojami, nes naujas įstatymas, pagal kurį tradicinės religinės bendruomenės gauna valstybės paramą, yra žeminantis. Mes esame piliečiai, mokame mokesčius, išlaikome šeimas, ir taip pat mokame mokesčius savo bendruomenės išlaikymui. Mūsų pinigus perveda katalikams, kurie šaiposi iš mūsų, kad esame kitatiki. Trys milijonai litų per metus skiriama katalikams. Man atrodo, kad mes ne mažiau negu kitos dvasinės bendruomenės

prisidedame prie to, kad aplink būtų daugiau ramybės, harmonijos ir tvarkos, bet mes nesame tokie gerbiami, kaip kitos tradicinės bendruomenės. Tai akivaizdus diskriminavimas. Visos religijos turi ieškoti to, kas jas vienija, o ne tai, kas skiria. Visoms religijoms auga ir stiprėja nauja labai galinga alternatyva. Tai hedonizmas – malonumų kultas. Pornografija, smurtas – štai kas priešas, štai kas įsigali visuomenėje. Religijos, vykdydamos tarpusavio karus ir vaidus, tiesiog nesupranta su kuo susidūrė. Na, bet čia atskira tema...

Abatų Rytį Juozapavičių klausinėjo "Literatūros ir meno" žurnalistė Agnė Biliūnaitė

Sveikiname Vilniaus ev. reformatų choro "Giesmė" vadovę ir dirigentę **Tamarą Blažienę** balandžio 21 d. atšventusią gražų Jubiliejų.

Te Jūsų vadovaujamo choro giesmės skamba Lietuvoje ir svetur, džiugindamos visų širdis, te Jus lydi Dievo palaima ir meilė, te Jūsų niekada neapleidžia sėkmė, te Jums niekada nepritrūksta energijos ir ryžto siekti vis aukštesnių tikslų!

Vilniaus ev. reformatų parapijos valdyba

AMŽINYBĖN IŠĖJĘ

Prisimenant metodistų kunigą Kostą Burbulį /1903 – 2002/

Kunigo Kosto Burbulio gimimo data dokumentuose įrašyta: 1903 metai kovo 25 diena, Biržų apskritis ir valsčius, Šimpeliškių kaimas. Bet Jis savo gimimo data laikė tą, kada įtikėjo, patyrė atgimimo išgyvenimą.

Kunigo Kosto Burbulio tėvai buvo reformatai, bet Jis anksti nutarė, kad reformatų tikėjimas per daug pasaulietiškas ir pasuko metodistų evangelizacijos keliu. Dėl tos veiklos buvo persekiojamas ir atėjus sovietams buvo įtrauktas į tremiamų į Sibirą sąrašus. Ir tik Dievo apvaizda Jį išgelbėjo nuo pražūties. 1944 metais rusams užimant Lietuvą žinojo, kad reikia pasitraukti iš Tėvynės. Burbulių šeima, tuo metu su žmona jau augino keturis sūnus, maldoje prašė Dievo ženklo, ar likti vietoje, ar trauktis į Vakarų. Jei lengvai seksis gauti leidimą išvykti į Vokietiją, tai bus ženklas trauktis. Leidimą gavo lengvai. Išvykus iš Šiaulių, kur gyveno ir dirbo mokytoju, miestas jau kitą dieną buvo užimtas rusų. Besitraukdami patyrė daug vargo ir sunkumų. Prie Tauragės Burbulys buvo paimtas apkasų darbams. Žmona su vaikais išvyko į Vokietiją. Kai bedirbdamas susirgo, vokiečiai paleido. Pateko į Vokietiją, susirado šeimą, apsigyveno Finstervalde prie Berlyno. Teko išgyventi pabėgėlių stovyklų vargus, bet sugebėjo baigti teologinius mokslus ir per Bažnyčių pasaulinę pagalbos organizaciją (Church World Service) pasiekė Ameriką. Su žmona ir sūnumis apsigyveno Ilinojaus valstijoje, susirado patenkinamus darbus.

Kun.Kosto Burbulio esminis bruožas buvo Jo gilus tikėjimas į Dievo Žodį, kaip išreikšta Biblijoje. Jis buvo nenuilstamas plunksnos darbuotojas, parašė daugybę knygų, knygelių. Paskutinę parašė būdamas 95 metų amžiaus, kaip Jis pats pratarmėje rašė: "ranka vos bepasirašau. Mašinėle dar rašau, bet darau daug klaidų, galva ir rankos nebedirba darniai". Ją taip ir pavadino **Paskutinė Kosto Burbulio knyga**. Tikėjimo žodžio leidykla ją išleido 1999 metais. Didžiausias kun.Burbulio darbas – viso **Švento Rašto** vertimas į dabartinę lietuvių kalbą. Tuo metu A.Vėliaus ir dr.A.Jurėno pilni Biblijos vertimai dar nebuvo pasirodę. Retenybė lietuvių teologinės literatūros kraityje – didelės apimties tikinčiųjų liudijimų rinkinys *Gyvoji Evangelija*. Tai lietuvių arba Lietuvoje gyvenusių žmonių įtikėjimo parodymai su apie 100 žmonių biografijomis, tame skaičiuje Jo paties, Jo žmonos Alisos Cyliūtės Burbulienės, Jono Gylio, Martyno Klumbio, Elžbietos Stakionytės Viederienės ir kitų.

Kitas monumentalus Jo darbas – daugelio tomų *Komentarai* apie kiekvieną atskirą Biblijos knygą, tai unikalus reiškinys lietuvių teologinėje literatūroje. Katalikų kunigas

Antanas Rubšys yra išleidęs 4 knygų veikalą: *Raktas į Naująjį Testamentą*, viena knyga ir *Raktas į Senąjį Testamentą* trys knygos.

Kun.K.Burbulys gyvendamas JAV rūpinosi lietuvių spauda, važinėjo po visą šalį ir Kanadą organizuodamas spaudos darbuotojus, įsteigė Lietuvių Evangelikų Spaudos Centrą. (Vėliau, įsteigus Lietuvių Evangelikų Taryba, Centras buvo prie jos prijungtas). Aktyviai jame dirbo, negailėdamas jėgų, įjungdamas į šį darbą ir šeimą. Žmona Jam visą gyvenimą buvo uoli talkininkė, giliai tikinti, pamaldi moteris. Visas kun.Kosto Burbulio gyvenimas ir išgyvenimai rodo, kad Dievas yra gyvas ir sergsti savo vaikus, rūpinasi kiekvienu žmogumi. "Jam vienam teesie padėka ir garbė už tai", - rašė metodistų kunigas Kostas Burbulys *Gyvojoje Evangelijoje*.

"V.r.ž" inf.

TRAMPLINAS Į DANGŲ

Bujojo gyvybė, nebuvo manęs,
Prabėgantis laikas nustatė, kas mes.
Pasaulį su Dievo palaima gimei,
Aukščiausiojo Rankai dabar priklausai.

Mus Dievas Gerasis globojo seniai.
Norėjo, kad žmonės gyventų gražiai,
Įsakymų Dešimt Jis suteikė jiems,
Įkvėpdamas meilę, gerumą visiems.

Daug amžių praėjus tiesa pamiršta,
Be Dvasios Šventosios širdis alkana.
Jei sąžinę lanko besotis vedlys,
Žmogaus po gyvenimo lauks prapultis.

Žmogau mirtingasis, galvok nuosekliau,
Gyvenimas žemėj – akimirksnis tau.
Tramplinas į Dangų – kasdienė būtis,
Palaimintas amžiams, kas Žodį laikys.

A.Naktinis, 2005.04.16.

Popiežiaus Jono Pauliaus II (1920.05.18 - 2005. 04.02) testamentas

Pagal Apvaizdos planus man buvo duota gyventi sunkiame amžiuje.

1981 m. gegužės 13-ąją (*pasikėsimo į Popiežiaus gyvybę per audienciją šv. Petro aikštėje dieną – vert. pastaba*) Dievo Apvaizda stebuklingu būdu išgelbėjo mane nuo mirties. Tas, kuris yra vienintelis gyvenimo ir mirties Viešpats, Jis pats pratęsė mano gyvenimą, tiesiog jį man padovanojo iš naujo. Nuo tos akimirkos jis dar labiau priklauso Jam. Viliuosi, kad Jis pats leis man atpažinti, iki kada turiu vykdyti šią tarnystę, kuriai mane pašaukė 1978 m. spalio 16 dieną.

Per daugiau kaip dvidešimt (*virš 26 metų - "V.r.ž" past.*) metų, per kuriuos atlikau Petro tarnystę "in medio Ecclesiae", patyriau geranorišką ir vaisingą bendradarbiavimą Kardinolų, Arkivyskupų ir Vyskupų, daugelio kunigų, daugelio pasišventusių asmenų – Brolių ir Sesių – ir galiausiai daugybės pasauliečių Kurijos aplinkoje, Romos vyskupijos kurijoje, ir net už šių aplinkų ribų.

Kaip galėčiau su dėkingumu neatminti viso pasaulio Vyskupų konferencijų, su kuriomis susitikau vykstant apsilankymams "ad limina Apostolorum"! Kaip neatminti daugelio

Brolių krikščionių – ne katalikų! Ir Romos rabino bei tokių gausių nekrikščioniškų religijų atstovų! Daugelio kultūros, mokslo, politikos, žiniasklaidos pasaulio atstovų! Įvertindamas tai, kad artėja mano žemiško gyvenimo riba, - savo atmintimi grįžtu į jo pradžią, atsimenu savo Tėvus, Brolių ir Seserį (kurios nepažinojau, nes ji mirė prieš man gimstant), Vadovicų parapiją, kurioje buvau pakrikštytas, mano meilės miestą, savo bendraamžius, pradinės mokyklos, gimnazijos, universiteto drauges bei draugus, okupacijos laikus, kai dirbau paprastu darbininku, o vėliau – parapiją Negovicyje, Krokuvos šv.Florino parapiją, akademiškąją sielovadą, aplinką ... visas aplinkas ... Krokuvoje ir Romoje ... asmenis, kuriuos Viešpats man patikėjo ypatingu būdu. Visiems noriu pasakyti vieną vienintelį: **”Teatlygina Jums Dievas“**. ”In manus Tuas, Domine, comendo spiritum meum” (*j Tavo rankas, Viešpatie, atiduodu savo dvasią*).

A.D. 2000. 02. 17.

Iš italų kalbos vertė Juozas Ruzgys, www.bernardinai.lt

Mūsų vargonininkė

Prasidėjęs Vilniaus reformatų bažnyčios remontas, užsitęsę derybos sugrįžti, turi ir gerų pusių: mes galime šlovinti Viešpatį kiekvieną sekmadienį, pamaldoms groja puiki vargonininkė Gražina Petrauskaitė. Skaitant Šventąjį Raštą, ji pirma atsistoja, per pamokslą neišbėga ”pakvėpuot grynu oru“, kaip buvo įpratęs senasis vargonininkas.

Gražina Petrauskaitė – biržietė, gimusi ir augusi Biržuose, mokėsi ”Atžalyno“ mokykloje, po keturių klasių išvažiavo į Vilnių mokytis M.K.Čiurlionio menų gimnazijoje. 1990 m. baigė chorinio dirigavimo specialybę ir mokytojavo Biržų vaikų muzikos mokykloje. 1993 m. Gražina įstojo į Lietuvos muzikos akademijos vargonų klasę, 1998 m. buvo pakviesta pasitobulinti vasaros vargonų kursuose Švedijoje. 1999 m. Gražina Petrauskaitė baigė Lietuvos muzikos akademiją ir dalyvavo Tarptautiniame M.K.Čiurlionio vargonininkų konkurse. Turi bakalauro ir magistro diplomus. Nuo 2000 m. yra choro artistė ”Vilniaus“ chore. Be to, dirbo fortepijono mokytoja bei koncertmeistere Vilniaus chorinio dainavimo mokykloje ”Liepaitės“, Elektrėnų meno mokykloje. Dabar Gražina moko vaikus groti fortepijonu Vievio meno mokykloje.

Kaip vargonininkė – solistė ir su kameriniais ansambliais Gražina Petrauskaitė koncertuoja Lietuvoje ir užsienyje. Ji dalyvauja Lietuvos Evangeliškos Bažnytinės Muzikos Sandraugos rengiamuose vasaros seminaruose, groja baigiamuosiuose seminaro koncertuose.

Gražina sutiko mums ne tik groti pamaldose, bet ir padėti jaunimui įsitraukti į bažnytinį giedojimą, su jais repetuoja sunkesnes, sudėtingesnes giesmes.

Mes džiaugiamės, kad Vilniaus reformatų parapijos pamaldoms groja tokia puiki, profesionali vargonininkė, ramus, kultūringas žmogus, jaunimo draugė.

”V.r.ž. inf.“

Informacija

Kovo 11d. Vilniaus ev. reformatų bažnyčioje buvo demonstruojami filmai, apie tai rašėme "Vilniaus reformatų žiniuose" Nr.2(58). Kai kas nesuprato ir prašo išsamiau paaiškinti. Talpiname ištrauką iš prieššventinio (2005m. kovo 10d.) "Lietuvos ryto" priedo "Sostinė" straipsnio "Istorinę dieną minės maldomis ir koncertais", kurioje rašoma: "12.30 *Vilniaus arkikatedroje bazilikoje bus laikomos šventinės mišios ..., nuo 12 iki 21 val. Evangelikų reformatų bažnyčioje bus galima stebėti meninį projektą "Lietuvos kronika". Bus rodomi režisieriaus Vytauto Damaševičiaus sukurti dokumentiniai filmai*".

Balandžio3d. įvyko Antakalnio, N.Vilnios, Žaliųjų ežerų seniūnijos susirinkimas, buvo išrinkta: seniūne Donata Indriūnaitė, pavaduotoja Alė Klovaitė, į parapijos tarybą Danas Arlauskas.

Balandžio 10d. įvyko Žirmūnų, Kalvarijos, Baltupių seniūnijos susirinkimas, buvo išrinktos Olga Tamulėnaitė, Marytė Trečiokaitė, Renata Bareikienė.

Balandžio 21d. – Vilniaus ev. reformatų parapijai atmintina diena: prieš 175 metus (1830.04.21) buvo pradėta statyti **Vilniaus ev. reformatų bažnyčia** - dabartinis pastatas, įvyko šventinės kartinio akmens padėjimo pamaldos, buvo palaiminta statybos pradžia, o po pirmuoju akmeniu buvo padėta cinko dėžutė su fondatorių pavardėmis ir taip pat dokumente surašyti įpareigojimai ateinančioms kartoms, kad *ši iškilusi šventovė tarnautų senam ir visapusiškai garsiam Vilniaus miestui papuošti*. Prieš penkeris metus mes paminėjome šią datą iškilmingomis pamaldomis, kuriose dalyvavo kunigas, dabar superintendantas Rimas Mikalauskas, kun. Kęstutis Daugirdas. Dabar Vilniaus reformatų nekilnojamojo turto administratoriaus valia bažnyčia uždaryta remontui neribotam laikui.

Šiais metais sukanka **500 metų** nuo žymaus XVI a. rašytojo, humanisto, Reformacijos veikėjo **Mikalojaus Rėjaus (1505 - 1569) gimimo**. Vilniaus reformatų bažnyčioje, vienoje iš garbingiausių vietų, jam buvo įmūryta atminimo lenta. Ši memorialinė lenta yra vienintelė išlikusi po bažnyčios pavertimo kino teatru sovietų laikais. Kurat.Donatas Balčiauskas ją atsitiktinai rado šv. Jonų bažnyčios pagalbinėse patalpose. 500 metų jubiliejaus proga memorialinę lentą Mikalojui Rėjui atminti būtų gražu sugrąžinti į senąją vietą, nes kaip tik, pasak bažnyčios administratoriaus, daromas remontas.

Šių metų balandžio mėnesį sukanka **dešimt metų**, kai Vilniaus ev. reformatų parapija **neperrinko** pirmininku Algimanto Kvedaravičiaus. Siekis valdyti Vilniaus reformatų turtą buvo toks didelis, kad, nepavykus likti pirmininku, ordinavosi kunigu... Dar daugiau –"visą Lietuvos ev. reformatų Bažnyčią norėjo paversti vieno kunigo Bažnyčia, kur kitas kunigas pakenčiamas tik tiek, kiek nekliudo kunigui – diakonui", - taip rašė kaunietis A.Girlius teologijos komplektų sąsiuvinyje "Bažnyčia" 1999 metais.

Net žiūrint iš laiko perspektyvos sunku vertinti, kas būtų buvę geriau: ar kad liktų amžinu pirmininku, ar....